

Gebaseerd op
ware gebeurtenissen

Peter Leavell De
kleur van je huid

MOZAÏEK | HISTORISCHE ROMAN

Peter Leavell

De kleur
van je huid

Vertaald door Roeleke Meijer-Muilwijk

Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Saint Helena Island, South Carolina, 1861

Tad tuurde naar het eeuwenoude plantagehuis dat bijna geheel schuilging achter eikenbomen en Spaans mos.

Zijn vriend Collin bleef naast de veranda staan. ‘Kom nou.’

‘Mij niet gezien.’ Tads mond was zo droog dat hij amper kon praten. ‘Ma heeft zelf gezegd dat daar heksen –’

‘Onzin. Oudeslavenpraat.’ Op het gezicht van de blanke jongen was geen spoor van angst te zien.

‘We hadden geen taart moeten pikken, Collin.’ De lucht van bederf vermengde zich met de geur van verse appel en kaneel onder de goudgele korst. ‘Nu maken we de duivel blij.’

‘Dokter Jenkins zal dat ene taartje vast niet missen.’ Collin stapte de veranda op. De planken kraakten en bowen door.

Tad deed een stap dichterbij. Strepen zon gluurden tussen de bladeren door en bekleedden de gehavende veranda met spikkels licht. Hij keek omhoog naar het plafond en jammerde bijna. ‘Kijk, kijk, het is zwart. Dat overleven we niet.’

‘Oudeslavenpraat.’ Collin deed een paar stappen in de richting van de voordeur, die aan één scharnier hing. ‘Je

bent een nikker, Tad. En je praat al net zo.'

Tad tuurde met open mond en gebalde vuisten naar de afbladderende zwarte verf. Voordat dit huis verlaten werd, was er iemand in gestorven. Deze plek was door de vloek van de dood getroffen en daarna in de steek gelaten. Het was hier zo gevaarlijk dat er geen woorden voor waren.

Collin keek even naar het plafond van de veranda en slikte. Hij veegde een pluk haar uit zijn gezicht en pakte de deurknop vast. De zware, brede deur viel op de veranda te pletter en verkruimelde tot een hoop verrotte hout-splinters. Toen het stof eenmaal was opgetrokken, stapte hij over de splinters heen en verdween hij in het donkere interieur. 'We kunnen de taart hier wel opeten.' Zijn stem weergalmde in de ruimte.

Tad jammerde zachtjes. 'Abraham, Mozes, red ons.' Hij kneep zijn handen samen. Het was niet de eerste keer dat Collin hen allebei in de problemen bracht. Maar omdat hij de zoon van de Meester was en Tad maar een slaaf, wist Tad dat hij de schuld zou krijgen. Zo was het hun hele leven al geweest.

Zijn vingers zochten houvast bij het zilveren kruis dat aan een leren veter om zijn hals hing. 'Heer, bescherm ons.' Hij volgde zijn makker het donkere huis in.

In het huis viel via een gebroken raam een lichtstraal op de trap. Het plafond zakte door, alsof het elk moment op hen kon neerstorten. Het behang hing in losse stroken naar beneden als takken van een treurwilg. Tad voelde de klamme mufheid in zijn neus en bedwong met moeite een niesbui. 'Ik maak dat ik wegkom.'

Hij werd ineens flauw van de honger en het begon hem te duizelen. Hij pakte de trapleuning beet om zich staande te houden. Collin veerde op en sloeg zijn arm om hem heen.

‘Ga hier maar zitten.’ Collin hielp hem op de onderste trede. Tad leunde met zijn hoofd tegen de muur.

Collin ging naar de andere kant van de kamer en pakte de taart, die hij daar neergezet had. Tad voelde de warme huid van zijn vriend toen hij dicht naast hem kwam zitten.

‘Je ziet er beroerd uit.’ Collin stak zijn hand in de taart om er een handvol gebakken appel uit te halen. ‘Eet maar, daar knap je van op.’

Collin liet zijn buit in Tads hand glijden en Tad voelde de warme, vochtige taart in zijn handpalm.

Weliswaar zocht Collin af en toe problemen, maar toch zorgde hij altijd goed voor Tad.

Collin pakte nog een handvol en proppte die in zijn eigen mond. ‘Deze taart is verrukkelijk.’ Hij glimlachte. Een stukje taartkorst bleef aan zijn lip plakken. ‘Eet nou maar, Tad. Je hebt het nodig.’

Het water liep hem in de mond bij de zoete geur. Tad aarzelde. ‘Hoorde je dat?’

Collin hief zijn hoofd op. ‘Ik heb niks gehoord.’

‘Het klonk als een fluitje.’

‘Waarschijnlijk gewoon een vogel.’

‘Nee. Een fluitje. Daar.’ Tad hield zijn schone hand achter zijn oor. ‘Hoorde je het nu wel?’

Collin sprong op. De schaal met taart viel kletterend op de vloer. Zijn ogen werden groot van schrik.

‘De heksen komen ons halen.’ Tad liet zijn stuk taart vallen en greep naar zijn hoofd. Hij wilde niets liever dan wegrennen. Vluchten en in een boom klimmen.

‘Wegwezen. Door de achterdeur.’ Collin vloog langs de trap. Daarna bleef hij stokstijf staan. Zijn handen gingen langzaam de lucht in.

Tad krijste. Hij rende naar de voordeur en botste tegen

een lichaam dat even solide was als een stenen muur. Enorme armen namen hem gevangen.

‘Laat me los!’ Hij keek op in het strenge, zwarte gezicht van de man.

Het vervallen huis galmde van gelach. ‘Gevangen.’ Een tweede man deed een stap naar voren. ‘Ik ben al een tijdje naar je op jacht, jongen.’

De sterke armen draaiden Tad om en hij keek in een verschrompeld blank gezicht, even zuur als de adem die sissend uit de tandeloze mond kwam.

‘Meneer Spencer, we hebben niks gedaan.’ In doodsangst probeerde Tad zich los te worstelen uit de houdgreep. Spencer leidde, samen met zijn eigen zwarte slaven, patrouilles op het hele eiland om slaven aan te geven die zich misdroegen. Meestal nam hij het recht in eigen hand.

Achter Spencer worstelde Collin met een van de leden van de patrouille. ‘Laat ons los!’

Spencer negeerde hem. De oude man keek Tad doordringend aan. ‘Jongen, ik zie je vrij rondlopen met Collin, alsof het hele eiland van jullie is. Jij zou op het veld moeten zijn, bij de andere nikkers.’

Collins stem klonk flink. ‘Daar hebt u niks over te zeggen.’ Hij wrong zich uit de greep van de man die hem gevangen had en kwam naast Tad staan. ‘Mijn vader kan zijn eigen slaven wel aan.’ Hij stond met zijn handen in zijn zij; zijn rode gezicht gloeide in de donkere kamer.

Tad vond het niet fijn om slaaf genoemd te worden. Niemand praatte er ooit over, maar het was waar: hij zwierf samen met Collin over de eilanden, alsof ze broers waren.

Spencer was niet rijk. Hij had drie grote, sterke slaven in bezit. Die slaven sleepten Tad nu met zijn armen op

zijn rug terug naar de plantage van dokter Jenkins.

Collin liep achter hen aan en bleef de hele weg tegen spreken. 'Hij heeft niks gedaan. Hij was het niet.'

Spencer leek niet in de stemming voor een discussie. 'Taart stelen is een ernstige overtreding. Als je één slaaf laat stelen, willen ze allemaal stelen. Je vader moet jou beter leren hoe je met slaven omgaat.'

De kleine groep stak het geschoren gazon aan de zijkant van het grote huis over. Ze trokken weinig aandacht. Spencer beval een slaaf om dokter Jenkins te zoeken.

Algauw leidde zijn assistent een man met een donker pak uit de tuin, tussen de bruiloftsgasten door. Deze liep met grote stappen voorwaarts, vol zelfvertrouwen, zoals je van iemand die honderden hectaren land en honderden mannen en vrouwen onder zijn controle had, mocht verwachten. Hij had een wijnglas in zijn hand. Tad kon geen adem meer halen.

'Wat is er aan de hand?' Dokter Jenkins dronk zijn glas leeg.

'Een slaaf van Frogmore die een taart gestolen heeft. Uw taart.' Spencer pakte Tad vast en sleurde hem naar voren.

Dokter Jenkins keek naar Tad en daarna weer naar Spencer. 'Deze knul? Dat is een brave jongen, die zou zo iets nooit doen.'

'Jawel, hij heeft een taart gestolen. Ik heb hem gezien, ben hem gevolgd en betrapte hem toen hij ervan zat te eten.' Spencer spuugde op de grond.

Dokter Jenkins wendde vol afkeer zijn blik af en keek daarna Collin recht aan. 'Heeft Tad die taart gestolen?'

Tad keek zijn vriend aan. Collin haalde diep adem. Zijn blik schoot van dokter Jenkins naar Spencer. Tussen die twee mannen leek hij klein, en hij draaide nerveus met

zijn handen. Hij likte aan zijn lippen en haalde daarna zijn schouders op.

Tad voelde een steek van pijn in zijn hart. Hij liet zijn hoofd hangen.

Spencer verstevigde zijn greep. ‘Slaven moeten gestraft worden.’

‘Jij hoeft mij niet te vertellen wat mijn plicht is.’ De stem van dokter Jenkins klonk scherp. Hij zuchtte. ‘Tad, ik had meer van je verwacht.’ Hij wendde zich tot Spencer en begon zachter te praten. ‘Ik zie niet waarom dit mijn verantwoordelijkheid is. Hij is mijn slaaf niet.’

‘Ik laat u alleen maar weten wat ik ga doen.’ Spencer probeerde een glimlach te bedwingen, maar Tad zag zijn mondhoeken omhoog draaien.

‘Dat jij patrouilles houdt om weglopers te zoeken, geeft jou nog niet het recht...’ Dokter Jenkins dacht even na en zuchtte. ‘Doe het dan niet hier, maar bij het slavenverblijf.’

Tad keek vol afgrijzen toe hoe Spencer van oor tot oor begon te grijnzen. ‘Goed, daar heb ik alle begrip voor.’ Hij nam met een zwaai zijn brede hoed af. ‘Niet dat ik dit soort dingen leuk vind. Het is gewoon mijn werk, ziet u.’

Dokter Jenkins stak afwerend zijn hand op. ‘Ga nou maar.’

Tads arm werd bijna uit zijn schouderkom gerukt terwijl Spencers slaaf hem door een bosje heen sleepte, over een vaak belopen pad naar een aantal hutten aan weerszijden van een smalle weg. Slaven verzamelden zich om te zien wat de oorzaak van de opschudding was. Dat leek Spencer plezier te doen.

‘Ik zal je leren, klein mormel.’ De oude man riep het luidkeels, zodat iedereen het kon horen. ‘Geen diefstal meer, hoor je?’

Tad probeerde zijn voeten op de grond te krijgen, maar zijn benen sleepten achter hem aan. Hij proefde het zout van de tranen die over zijn gezicht stroomden.

Ze kwamen op een kleine open plek. In het midden stond een oude eikenboom met lange, stakerige takken, wijd uitgespreid, alsof de boom hen probeerde te vangen. Een dikke tak groeide over de open plek heen; de schors was weggesleten door het vele gebruik. Vanaf het midden hing een touw naar beneden.

‘Nee!’ Tad probeerde zich los te trekken uit Spencers ijzeren greep. ‘Alstublieft niet.’

Spencer pakte het gevreesde touw.

Tad kon zijn ademhaling niet onder controle krijgen. Hij worstelde om weg te komen en wist zich te bevrijden uit de greep van de oude man, maar Spencers slaaf kreeg hem weer te pakken.

De slavenvanger bond Tads handen zo strak vast dat het touw in zijn polsen sneed. Hij werd opgehesen en zijn armen werden hoog boven zijn hoofd gewrongen. Zijn schouders schoten uit de kom en de pijn vloog door zijn hele lichaam. Hij schopte wild om zich heen en strekte zijn tenen om de grond te kunnen raken.

‘U mag me niet geselen,’ mompelde Tad en liet zijn tranen lopen. ‘U mag me niet geselen. Geen zweep voor Tad, geen zweep. Heb ik iets fout gedaan? Geen zweep.’ Hij was nog nooit gezeseld, maar had het wel zien gebeuren; hij had de slappe lichamen na afloop op de grond zien vallen, ze zagen eruit als verminkt vlees.

‘U mag me niet geselen!’ Hij schreeuwde en spartelde als een vis die aan de lijn uit het water getrokken wordt.

Spencer boog zich dicht naar hem toe. ‘Vecht maar, jongen, dan doet het nog meer pijn.’ Bij elk woord voelde Tad het spuw van de man in zijn gezicht.

Tads armen deden pijn. Het zweet droop in zijn ogen. Bomen en slaven, slavenvanger en lucht vervaagden tot één grote vlek. Spencer gromde en de assistent haalde de gevreesde zwarte slang uit een jutezak. De paniek stroomde door Tads lichaam. Hij kon zijn ogen niet afhouden van de zweep, die was opgerold alsof hij zich klaarmaakte om toe te slaan.

Tad draaide langzaam rond en rekte zijn hals om Collin te kunnen zien.

‘Hij is te klein om gezeseld te worden.’ Collin deed een stap naar voren. ‘Kijk maar, hij kan de grond niet aanraken. Zijn rug is te strak gerekt, straks scheurt hij in tweeën.’

Spencer betastte de lange riem en liet het leer uit zijn hand glijden. Na een snelle polsbeweging knalde de zweep in de lucht. Tad jankte. Bij het moeras schreeuwden verscheidene kleine zilverreigers schril en fladderden verschrikt weg.

Spencer grinnikte eerst traag en lachte toen voluit. ‘Je wordt veel te groot, Collin, om je pappie al het werk op de plantage te laten doen.’ Hij duwde Collin het handvat van de zweep in de hand. ‘Jouw beurt.’

Collin stond als aan de grond genageld.

Spencer snauwde: ‘Wil jij zijn plaats soms innemen, jongen?’

Tad voelde een sprankje hoop opkomen.

Maar zijn vriend reikte met bevende hand naar de zweep.

‘Pak aan, jongen, anders vertel ik je pappie dat jij te slap was om een zwarte te geselen.’

Collin nam de zweep aan.

De steek van pijn die Tad eerder in zijn hart gevoeld had, was niets vergeleken met dit nieuwe gevoel van ver-

raad. Jaren van kameraadschap gingen door zijn hoofd; alle blijdschap van hun kindertijd en alle zorgeloze dagen sloegen te pletter als een golf tegen de rotsen.

Collin trok de zweep naar achteren, draaide en zwiepte hem naar voren.

Tad kromp ineem, maar hij voelde alleen een licht tikje op zijn huid.

‘Ik waarschuw je, jongen.’ Spencers stem klonk grommend. ‘Jij behandelt deze slaaf als het beest dat hij is, of je mag zijn plaats innemen.’

‘Niet doen,’ fluisterde Tad Collin van terzijde toe. ‘Als je blijft niet. Ik heb niks verkeerd gedaan.’

Tad draaide zich om, met zijn rug naar zijn vriend toe. Hij hoorde Collins adem stokken.

De slaven van dokter Jenkins zwegen. Niemand verroerde zich.

Collin liet een boos gegrom horen, de zweep knalde en de pijn sneed door Tad heen.

Toen het voorbij was, hing Tad slap aan het touw. Het was alsof zijn hele lichaam in brand stond.

Spencer stapte zijn gezichtsveld binnen. De grijnzende mond van de oude man spuugde een straal pruimtabak uit. ‘Dat zal je leren.’ Hij zweeg even en stak toen zijn hand uit naar Tads hals. ‘Dit is te mooi voor een slaaf.’

Hij voelde de leren veter van zijn ketting knappen. ‘Nee, die is van mij!’ Tads pijnlijke ledematen kwamen weer tot leven en hij schopte Spencer in zijn maag. Zijn beloning was een klap in zijn gezicht en een emmer vol zout water op zijn rug.

Hij schreeuwde moord en brand.

South Carolina, 1861. Op een katoenplantage groeit Tad op samen met zijn zwarte vriendinnetje Peg, en met Collin, het zoontje van zijn blanke meester. Ze delen lief en leed met elkaar – totdat Collin hem verraadt, en Tad aan den lijve ervaart wat het betekent om een donkere huid te hebben. Zijn vriendschap, maar ook zijn kindertijd is voorbij.

Dan breekt de Amerikaanse burgeroorlog uit. Alle plantage-eigenaren worden gedwongen te vertrekken, en van de ene op de andere dag zijn duizenden slaven vrij. Het klinkt als een droom, maar Tad en Peg merken dat vrijheid zonder geld, zonder opleiding, zonder leiders niet veel meer betekent dan aan je lot overgelaten te worden.

Tad heeft er alles voor over om te zorgen dat zijn mensen dezelfde rechten krijgen als anderen. Maar als hij besluit om daartoe de wapens ter hand te nemen, vindt hij Peg tegenover zich...

Een indrukwekkend verhaal over vooroordelen, moed en de kracht van liefde. Gebaseerd op ware gebeurtenissen.

Peter Leavell studeerde theologie, geschiedenis en archeologie. Met dit debuut won hij twee literaire prijzen.

‘Een meeslepend verhaal over een van de meest intrigerende periodes in de geschiedenis van Amerika.’ – Donna Fletcher Crow, auteur

ISBN 978 90 239 9465 7 | NUR 342

